

Loturak Emakumeok Leioa

Emakumeak/Objektuak/Kontaketak
Mujeres/Objetos/Relatos

Ikasgelari berotasuna ematea, bertako horma zurien eta bulegoko altzarien bidez ordenarako, egitura finkorako eta isiltasunerako gonbita egiten digu-eta.

Kolonbiako kafearen usainaz, bono-ogiz, etxeko bizkotxoaz, berriketaldiz eta haurtxoaren negar urriaz... betetzea. Izan ere... nork egiten du negar, emakumeen beso kulunkariak bere esku dituenean?

Loturak Emakumeok Leioa, Leioako Udaleko gizarte-politiken eta immigrazioaren arloak sustatutako proiektua, talde ildo moduan eratu da, eta zazpi emakume atzerritarrek nahiz tokian tokiko hiru emakumek eusten diote. Konpromisodun emakume eskuzabalak dira, azaltzeko eta entzuteko prest daudenak, laguntzeko prest daudenak.

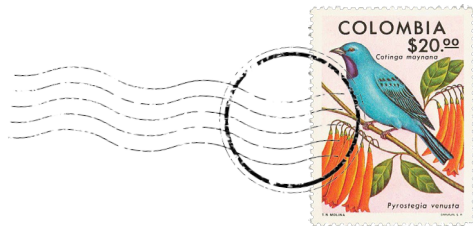
Euren esperientziak eta iritziak partekatzeko prest daude, euren udalerrian munduko beste leku batzuetatik iristen direnen abegirako prozesuak hobetzen jarraitu ahal izateko. Loturak Emakumeok Proiektuak botatako erronkari aurre egiteko prest daude, eremu horrek hazten jarraitu dezan; orain, Leioan ere bai.

Bakuntasunez eta irmotasunez, emakume parte-hartzaileek euren kontakizuna idatzi dute. Atsegin handia da irakurri nahi duenarekin partekatu ahal izatea; eta tamalgarria, (oraindik ere) ahizpatasunaren usain horretaz blaituta argitaratu ezin izatea.

2024. Leioa, Bizkaia

Igorleak

Katherin (Kolonbia)	4
Rosario (Leioa)	5
Luz Elena (Kolonbia)	7
Edith (Bolivia)	8
Aleida (Kolonbia)	9
Ana (Suitza)	10
Izaskun (Leioa)	12
Amparo (Kolonbia)	14
Pilar (Leioa)	15

Mutiko enea:

Gaur, etxetik irten eta urrundu nintzenetik 8 hilabete igarotzeko 11 egun geratzen direnean, eskerrak eman nahi dizkizut zure aholkuengatik.

Arrazoia zenuen. Pasaporte horrek amaiera eman zien egokiak ez ziren hainbat gauzari; eta amaiera berria, zure ilobentzat erabat desberdina izan zen bizitzari, Gaelentzat, batez ere. Izan ere, azken ahalegin eta seinalea izan zen, bultzada hartzeko, urrun egon arren lasai egon behar nintzela konturatzeko eta gu laurontzako bizitza berria eratzeko.

Gogoan dut niretzat ezin pozgarriagoa izan zela etxean bertan pasaportea jasotzea, ezinbesteko eskakizuna zelako hainbat eta hainbat amets eta xede betetzeko.

Nirekin daramat beti, derrigorrezkoa delako orain bizileku daukagun herrialde honetan edozein izapide egin ahal izateko.

Badakit zerutik nire aingeru babeslea zarela oraindik. Nire urratsen gidaria zara oraindik, eta behar ditudan ateak irekitzen jarraitzen duzu. Badakit Gael bidali zenidala helburu horretarako. Badakit gaixotasunean ere ematen zenizkidan bedeinkapen ugarien bidez oso urrats irmoak ematen ditudala eta babestuta nagoela erronka guztiei aurre egiteko.

Eskerrik asko, eskerrik asko, eskerrik asko.

Betiko, mutiko enea.

Nire bihotzeko aitona Pito.

Maximiliano Tique Cruz

Zure iloba,

Katherin Terán Tique

Kaixo, maitea:

Gaur, gutun hau idatzi behar dut, eta zuri idaztea baino hoberik ez dago, ezkondata egon ginen 36 urteetan nire maitea, nire maitalea, nire bizikidea, nire babeslekua, nire konfiantzako adiskidea izan zinelako. Guzti-guztia partekatzen genuen. Elkarrekin bizi izan genuen horretan guztian, errespetua, ulerkuntza, entzunaldia eta maitasun handia eskaintzen zizkidan.

Orain, modu fisikoan alboan ez zaituztedanez, zure hutsunea betetzeko orduan niretzat oso lagungarria da oraindik ere zugatik bihotzean bizirik dirauen maitasuna sentitzea, baita elkarrekin bizi izan genuen bizitzako oroitzapenei eta guraso moduan geure alaba Anarekin bizi izan genuenaren oroitzapenei eustea ere.

Ikasketak amaitu zituenean, 23 urte zeuzkala, alabak Kanbodiara bidaiatu zuen giza eskubideen arloan lan egiteko. Guraso moduan, alde egiten zuela ikustean sentitu genuen oinazea oso esperientzia latza izan zen, baita berarentzat ere, aireportuko azken kontrola gurutzatu zuenean ez zigulako begiratu azken agurra emateko. Biok bagenekien zergatik...

Hegazkina aireratu egin zen, altuera hartu zuen eta zeruan galdu zen. Etsita geunden erabat, eta triste eta negarrez itzuli ginen etxera (gure habia hutsik geratu zen). Gure alabak ez zuen inoiz hain urrun hegan egin.

Zuk zeuk, indarrak edonondik ateratzen zenituela eta baikortasuna zure ezaugarri bereizgarria zela kontuan hartuta, honako hauxe esan zenidan: “maitea, ikusiko duzu, uste dut gure alabaren bidaia hau ona eta egokia izango dela. Beste herrialde batean lan egingo du, beste kultura bat ezagutuko du, adiskide berriak egingo ditu eta bere lan-esperientziaren zein bizi-esperientziaren bidez prestatuko da. Horrek guztiak gizaki moduan hazten lagunduko dio. Berak badaki bere gurasoen babesa eta maitasuna dituela edonon dagoela ere”.

Zeuk ere Extremaduratik Bizkaira emigratu zenuen, goian zerua eta behean lurra zeneuzkala. Ez zenuen probintzia hura ezagutzen, eta bertako kultura zein bizimodua zureak ez bezalakoak ziren. Ikasketak egin zenituen, eta gogor lan egin zenuen, errespetua lortzeko eta duintasunez bizitzeko. Langileen eskubideen alde borrokatu zinen, guztien artean bizitza duinagoa lortzeko eta bizitza hobea erdietsi nahi duten nazioko edo munduko beste herrialde batzuetako pertsona guztiak errespetatzeko.

Izan ere, munduko herritarrak gara guztiok.,

Rosario

Amatxo maitea!

Idazki hau zure omenezkoa da, zu ikusteko dudan irrikaren adierazgarri.

Uste dut nire bizitzako 30 urteetan inoiz ez dudala zerbait zure besarkada bat beste irrikatu, ia-ia inoiz ematen ez nizun besarkada hura, alegia. Bitxia benetan! Bizitza halakoxea da, ordea...

Gaur, esan egin nahi dizut egun hartan maletan sartu nituen gauza guztietatik zure motxila-giltzatakoa izan dela onena. Ezin erabilgarriagoa da niretzat.

Gogoan dut Cartagenara egin zenuen bidaiatik bueltan etorri zinenean eman zenidala. Geure etxeko egongelan nengoen zain autoa heldu zela entzun nuenean, eta zeu zinen. Etxean sartu zinen, maletatxoa utzi zenuen eta, lehenengo eta behin, ekarri zenidan oparia eman zenidan. Zuretzat oso pozgarria zen hainbesteko maitasunez niretzat erosi zenuen opari hura niri ematea. Modu berezian eman zenidan, maletatxoan giltzatakoko moduan eseki nezan eta, horrela, txanponak bertan eramanez nitzan. Izan ere, badirudi inoiz amaitzen ez direla bertan sartzen ditudanean.

Uste dut ugaritasunaren kutuna-edo dela, beti daramat nirekin. Zuk eman zenidalako daramadala uste dut. Izan ere, zugandik datorren guztia horrelaxe loratzen da, ni neu leku berri honetan loratzen ari naizen bezala. Zugandik urrun nago, baina zure bedeinkapena dut.

Gogoratzea bizitzea da,

Luz Elena Carrillo

Kaixo, Isabel:

Gutun hau zeuri idazten dizut. Zeuri, orain dela urte askotatik ezagutzen nauzulako, betidanik nire auzokidea izan zarelako Santa Cruz de la Sierran bizi ginenean eta badakizulako betidanik josi dudala jostuna zen aitaren irakasbideei esker.

Hasieran, prakak egiten nituen; eta, ondoren, oihalezko panpinak. Orain, ordea, oso-oso gustuko dut gure jantzi tradizionala, tipoya, jostea. Euskal Herriko jantzi tradizionalak josten ikastea da nire ametsa.

Esan egin nahi dizut hemen beti erakusten dudala tipoya, edozein une oso egokia delako neure kultura zabaltzeko, edonon nagoela ere. Ni neu zenbait taldetan nago, eta beti-beti Boliviako kultura zein gastronomia ematen ditugu jakitera.

Gehiago ikasi nahi nuke, eta, aldi berean, nik dakidana irakatsi nahi nuke.

Nahiz eta neure hiria eta jendea faltan ditudan eta bihotza hementxe dauden semeen eta hantxe geratu zen alabaren artean banatuta daukadan, ezin gusturago nago hemen, Leioan.

Edith

Kaixo, Juliana:

Zurekin partekatu nahi dut nire bizitzako garai latzenetakoari buruz daukadan oroigarria, zuk 4 urte zenituenekoa.

Andre Maria Miraritsuaren medaila da, eta zure izeba Sandrak eman zidan neure bizitza osoan eduki dudane zailenean. Bertara joan nintzen, zure neba oso osasun-egoera txarrean zegoelako.

Arratsaldeko zazpiak ziren, gutxi gorabehera, eta Valle de Lili Klinikian geunden, sendagai-usaina zeukan itxaron-gela isilean. Etsipenaren etsipenaz eta oso triste nengoen, denbora noiz igaroko eta medikuak zerbait esatera noiz irtengo zain.

Une hartan, zure izeba iritsi zen, eskua eman zidan eta medailatxo jarri zidan bertan. Fede handia jarri nion, eta itxaropenez bete nintzen jaso nuenean.

Harrezkero, nirekin daukat beti, eta maitasun handiz gordetzen dut. Ez dut galdu nahi, eta hain ona ez den zerbaiten oroigarri moduan gordetzen dut, gertatutakoak eragin handia izan zuelako nire bizitzan.

Kaxatxo baten barruan daukat neure mesanotxean,

Aleida

Kaixo, Ali!

Gutun honen bidez, geure bizitzan bidelagun izan dugun liburuari buruz hitz egin nahi dizut, seguruenik ahaztuta edukiko duzu-eta.

Egun batean familiaren lagun batek oparitu zidan liburua da. Arratsalde batean ekarri zuen etxera, eta honako hauxe esan zidan: “gustuko zenukeela bururatu zitzaidan”. Bete-betea asmatu zuen! Kar-kar-kar!!!

Frantsesez dago idatzita, eta katua nahiz boterearen zati bat galdu dituen “hirurogei urteko” sorginaren bilaketa azaltzen da bertan. Horiek berreskuratzeko bidean, zenbait mundutan zehar egindako bidaian bidelagun izango dituen pertsonaiak aurkituko ditu, harik eta bere katua eta zerbait gehiago aurkitu arte.

Bitxia da, ni neu naizelako beti hauxe esaten dizuna: “aizu!, zertarako gordetzen duzu traste zahar hori? Ezin duzu ezertarako erabili, bota ezazu”.

Ikusten duzunez, liburu honen inguruan arakatzen nengoela, 50 urte dituela konturatu naiz. Hori dela eta, gure bizitzako ibilbide osoan nirekin eraman dut orain arte. Zergatik gorde ote dut epealdi horretan guztian?

Liburuak bide luzea egin zuen Suitzatik, Frantzia zeharkatu zuen Leioara etortzeko egin genuen bidean eta, gero, Gredoseko mendizerrako herri hartara eraman genuen.

Geroago, Extremadurara joan zen. Ondoren, Gaztelako lurretara igo zen, Leioara itzultzeko, eta, azkenean, bertan finkatu ahal izan ginen.

Nik neuk ez nion ibilbide horrek azaltzen duen historiari orain dela gutxira arte erreparatu, eta biongan hainbesteko eragina izan zuela ere ez nekien: deserrotuta egotea eta leku batean giza talde batekin sustraitzeko aukera ez edukitzea, gizakion bizi-garapenerako ezinbestekoa denean.

Liburuak, beraz, gauza material bati eusten lagundu digu gaur egunera arte, eta, seguruenik, behar genituen sustrai horiek ordezkatu ditu.

*Hortxe dago, gure etengabeko
egokitzenaren adierazgarri,
Ana Pérez*

Seme-alaba maiteok:

Diru-zorro hau ikusten dudanean datozkidan zirrarak eta bizipenak partekatu nahi ditut zuokin. Zuon birramama Marirena zen, eta amaren bidez iritsi zitzaidan. Zorro horretan, bere dirua gordetzen zuen, baita bere zapia eta kutunen bat ere, seguruenik.

Orain, nik mesanotxean daukat gordeta, leku egokiena dela uste dut-eta.

Mari amama Carmenen ama zen. Nik neuk zahartxo baina bizi-bizirik gogoratzen dut beti. Ez zen handiegia, argaltxo zen eta mototsean bilduta zeraman adats zuria zuen. Beti gogoratzen dut untxiei jaten ematen, baserriko txapa merkean indabak prestatzen, txarribodan bertan odolosteak zein txorizoak egiten, artoa zein indabak garantzen... hainbat eta hainbat gauza egiten. Era berean, neguan beheko suaren inguruan egiten genuen jende-multzoan ere ikusten dut.

Gogorra zen, ez oso txeratsua, baina maitagarria.

Txaparen alboan, zumea zeukan beti, eta, bere esanetan, txarto jokatzeko genuenerako zen. Egia esan, katuak uxatzeko erabiltzen zuen.

Familiaren zutabea zen, eta familia guztia batzen zuen. Igandero joaten ginen, eta, Gabonetan zein udan, denboraldiak igarotzen zituen baserrian. Familia-giroa ezin ederragoa zen.

Benetan igorri nahi nizkizueke neure bizipenak eta berarekin bizitako emozioak!

Ziur nago elkarrekin hitz egiten dugun une horietako batean azalduko dizkizuedala.

Badakit oso gustuko duzuela amamaren eta aitonaren historiak entzutea. Hurrengoa nire amama Mariri buruzkoa izango da, beraz.

Oso maite zaituztet

Izaskun Ayo

Ama

Rubi maitea:

Nola zaude?

Aspaldidanik elkar ikusi ez dugunez, zuri idaztea erabaki dut, oraindik ere hainbat aldiz partekatu genuen Biblia gordeta daukadala azaldu nahi dizut-eta. Oraindik ere, zuk aholkatzen zenidan bezala irakurtzen dut, ondotxo dakizulako lasaitzen laguntzen didala zailtasunak ditudanean. Gauetan, isiltasuna nagusi denean, salmoak irakurtzen ditut, eta behar dudan lasaitasuna aurkitzen dut bertan.

Biblia 1998. urtean iritsi zitzaidan Espainiara bidaiatzean eta gehien maite nuen guzti-guztia bertan ixtean. Bakar-bakarrik sentitzen nintzen une hartan. Tristeegi nengoen, eta, une oro, itzuli egin nahi nuen, baina bete beharreko helburuak nituen, eta ezin nuen amore eman.

Amarekin hitz egiten nuenean, adorea ematen zidan, eta Biblia hau bidaltzea erabaki zuen. Familiar beti oso fededunak izan garenez, bazekien aringarria aurkituko nuela bertan. Nire urtebetetzean bidali zidan, eta lankideekin partekatu ahal izan nuen.

Logelan daukat beti, eta ahal dudan guztietan irakurtzen dut.

Uneren batean, elkar ikusteko, elkarrekin irakurtzeko eta iruzkinak egiteko aukera izango dugulakoan nago.

OMZ

Besarkada bat,

Amparo

Mikel maitea:

Lerro hauek idazten dizkizut, niretzat gure autoa zeinen garrantzitsua izan den esan nahi dizudalako. Zoritxarrez, oso epe laburrean erabili ahal izan zenuen. Gogoan dut Berangoko kontzesionariora eroatera joan ginenean. Auto berriaren usaina zeukan. Garai hartan bizileku geneukan etxeko atearen aurrean aparkatzen genuen. Gero, ordea, garajeko aparkalekuan eman zituen azken urteak.

Aspaldidanik gidatzen ez nuenez, praktika batzuk egin behar izan nituen Pacorekin, etxera esne bila zetorrenarekin. Horrela, geure semeak ikastolara eraman eta bertatik ekarri ahal izan nituen, estreinatu ezin izan zenuen gure etxebizitza berrira bizitzera joan nintzenean.

Inoiz ez dut gustuko izan gidatzea. Gidatu egin behar nuen, ordea. Gero, Javierrek gidabaimena atera zuen, eta berak zerabilen. Nik neuk Mikel futbolera eramateko eta, gero, Laukizera aitona-amonenera joateko erabiltzen nuen.

Ondoren, txapa suntsituta zegoenez utzi behar izan nuenean, kostata utzi nuen albo batera, eta, hura bezalako bat ikusten nuen bakoitzean, atsekabetu egiten nintzen. Beti-beti, bildumako bat bilatu nahi izan nuen, baina ez nuen lortu.

Egun batean, Mikelek aparkatuta ikusi zuen baten argazkia bidali zidan. Mugikorrera bidali zidan, baina zuria zen. Nire loba Juanen emazteak, ordea, gurearen kolorea zeukan baten argazkia bidali zidan. Paperean inprimatu nuen, eta egongelako beira-arasan daukat ikusi ahal izateko. Gidatu nuen lehenengo autoa izan zen. Gero eduki ditudan gainerakoak gure semeek erabili dituzte, eta nik neuk ez ditut batere gustuko izan, sagar-berdearen kolorekoa zen gure R12T autoa baino ez, nik neuk nahi nuen kolorekoa zelako. Zenbait egunez itxaron behar izan genuen kolore horretakoa izan zedin, kontzesionariokoa granatea zelako.

Hori dela eta, hau guztia azaldu dizut.

Besarkada bat.

Zure emaztea, betiko,

María Pilar Calderón

Argitalpen hau Loturak Emakumeok Leioa proiektuaren
esparruan sortutako kontakizunen
lehenengo argitalpena da.

Moviltik Berrikuntza Kulturalerako Elkartek diseinatutako
eta koordinatutako, eta Leioako Udaleko Gizarte
Zerbitzuen eta Immigrazioaren Arloak sustatutako eta
finantzatuatako proiektua da.

Idatzitako kontakizunak ez ezik, 6 lekukotasun ere sortu
dira bideoan, eta hemenxe daude ikusgai:

www.moviltik.org

